

Abitura na powšitkownozdžěłowanskim gymnaziju

11. a 12. lětnik

Wobsah

01	Předśłowo
02	Prawniske ramikowe wuměnenja
02	Poradźowanje a informacija žulerjow
03	Horni schodženk gymnazija na powšitkownozdžěłowskim gymnaziju
03	Powšitkowne wučbne zaměry
03	Organizacija hornjeho schodženka gymnazija
03	Nadawkowe pola a wučbne předmjety
05	Wólba kursow a winowatosć wobdžělenja
06	Narunanske regule za zakładne kursy
09	Zwěšćenje a pohódnoćenje wukonow
10	Abiturne pruwowanja a cyłkowna kwalifikacija
10	Abiturne pruwowanja
12	Zličenje cyłkowneje kwalifikacije
15	Wospjetowanje a wopytowy čas
16	Wosebity wuknjenski wukon (WWW)
16	Zaměry
16	Wosebity wuknjenski wukon – element gymnazialneho wukubłanja
16	Wobdžělenje a zapodaće do abitury
16	Temy
17	Poradźowanje
17	Žadanja – dokumentacija, praktiski džěl, kolokwij
17	Posudženje a pohódnoćenje
19	Přiwěšk
19	Puč k WoWW – móžny džěłowy plan
20	Plan wobdžělenja na kursach
21	wuswědčenje kursowehe połěta
22	Wólba pruwowanskich předmjetow a přizjewjenje k abiturje
23	Wuswědčenje powšitkowneje wysoškošulskeje zrašće
27	Tabula k powobličanju cyłkowneje ličby dypkow
28	Abitura na powšitkownozdžěłowskim gymnaziju – wosobinska kontrolna liščina

Předstávo

Lube šulerki a lubi šulerjo,

sće nětko w gymnazialnym hornim schodženku. Z tym započina so poslednja etapa po puću k abiturje. To je wažna, zajimawa, wupjelnjaca a wěšće jara wuknjensko-intensiwna faza. Čas w hornim schodženku, kiž před Wami leži, rozeznawa so w někotrych dypkach wot předchadźacych lětnikow, wosebje přez nowe wuknjenske struktury a změneny hódnoćenski system. Wotnětko so Waše wukony z dypkami wot 0 do 15 hódnoća, dotalne šulske znamki wotpadnu. To zmóžnja na jednej stronje diferencowaniše hódnoćenje a je na druhej stronje bliže při uniwersitnym hódnoćenju. Tež rozdželenje do zakładnych a wukonowych kursow, njewotwisnje wot dotalnego rjadowniskeho zwjazka, je nowe. Nimo toho je Waše samostatne wašnje wuknjenja a džěta sylnišo žadane hač dotal. Móžeće tak hižo zwučować, štož je w studiju, wukubljanju a powoňanju trěbne.

Wólba Wašich wukonowych a zakładnych kursow je Waš cyle wosobinski rozsud. Tuta brošura informuje Was a Wašich staršich wo mnoho móžnosćach a wuměnjajach na Wašim cyle swójskim puću k abiturje w Swobodnym staće Sakska. Kak móžeće Waše nachilenja a zajimy we wólbe kursow přesadzić? Kotre móžnosće kombinacijow maće? Kotre předmjety a fachowe wobłuki dyrbiće wopytać? Kak so Waše wukony zwěšća a pohódnoća? Tež na prašenja k organizaciji a přewjedženju abiturnych pruwowanjow so tu wotmołwja.

Lube šulerki a lubi šulerjo,

we Wašim šulskim času maće sej wědu přiswojeć, kompetency wuwivać a na hódnotach wo wusměrjejo jednać, krótko prajene, so tak derje kaž móžno na Waše dalše žiwjenje přihotować.

Čežišćo w gymnazialnym hornim schodženku je zwjazowaca wučba w předmjetach němčina a matematika, w cuzych rěčach a přirodowědach. K tomu přińdu towaršnowědne a wumětske předmjety kaž tež sport, etika abo nabožina. Wone wšitke tworja jara dobry zakład za žadanja w studiju abo powoňanju. Wot šulskeho lěta 2017/18 sem płaća za šulerjow gymnazialneho hornjeho schodženka nowe rjadowanja. Tak móžeće pak tři přirodowědy a jednu cuzu rěč abo dvě přirodowědže a dvě cuzej rěči wopytać. Wukonowy kurs biologija so zaso poskića. Tež cyłkowna kwalifikacija so nowa wobliči. Wona so z 40 połětnych kursowych wuslědkow, kotraž maja so zapodać, zliči.

Za wjace přirunajomnosće a kwality w kubljanju stajaja so wot lěta 2014 sem zhromadne džěle nadawkow w abiturnym pruwowanju za wukonowe kursy němčina, matematika a pokročowana cuza rěč (jendželščina abo francoščina). 2017 pisachu k přerjenu razej šulerjo w hač do 15 zwjazkowych krajach runočasnje pruwowanja a wobdžětach nadawki ze zhromadneho nadawkowego poola.

Z pilnosću, angažementom a wolu móžeće Wašu abituru wuspěšnje wotpołožić a Waš přichod w swójskej zamotwitosći rjadować. Rozsudźiće so při tym na příklad za studij w přirodowědach abo započinaće studij wučerstwa, maće najlěpše šansy na wuspěšny powoňanski přichod w Swobodnym staće Sakska.

Přeu Wam wšitko dobre kaž tež wjele wjesela a wuspěcha na Wašim dalšim puću.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. P.' followed by a stylized flourish.

Sakski statny minister za kultus

Prawniske ramikowe wuměnjenja

Při organizaciji **hornjeho schodženka gymnazija** a w přihotach a přewjedženju abitur-nych pruwowanjow dyrbja so ramikowe wuměnjenja konferency kultusowych ministrow wobkedźbować. Tole su jednotne pruwowske žadanja w abiturnych pruwowanjach (JPŽ/EPA) a kubłanske standarty w předmjetach němčina/serbšćina, matematika a cuza rěč za powšitkownu wysokošulsku zrałosć kaž tež za krajo-spezifiske postajenja a předpisy k zdžěłowanskemu a kubłanskemu džětu na powšitkownozdzěłowanskich gymnazijach, wosebje wučbne plany za horni schodženk gymnazija.

Sčěhowace prawniske postajenja tworja rami-ka a bazu za horni schodženk gymnazija a abitur-nych pruwowanja w Sakskej:

- Dojednanje k zarjadowanju gymnazialne-ho hornjeho schodženka w sekundarnym schodženku II (wobzamknjenje konferency kultusowych ministrow wot 7. julija 1972 w časowje datej płaćacej formje).
- Šulski porjad za gymnazije, abiturne pruwowanja wot 27. junija 2012 (SächsGVBl str. 348) w časowje datej płaćiwěj formje.
- Zarjadniski předpis wo přewjedženju hornjeho schodženka a abiturneho pruwowanja wot 3. awgusta 2018 (Mbl.SMK str. 478) w časowje datej płaćiwěj formje.

Poradźowanje a informacija šulerjow

Wobšěrne a intensiwne poradźowanje je waž-
ne wuměnjenje, zo by so horni schodženk
gymnazija wuspěšnje wotzamknył. Přislušaj
partneraj za šulerjow staj koordinator hornje-
ho schodženka a tutor.

Koordinator hornjeho schodženka

informuje na powšitkownych zarjadowanjach a po potrebjce w jednotliwych rozmołwach staršich a šulerjow, wón poradźuje šulerjow we waž-nych rozsudach, kaž na přikład při wólbje předmjetow za wukonowe kursy, při prašenjach wopytanja předmjetow w zakładnych kursach, wosebje k móžnosćam wudospoňjenja a narunanja zakładnych kursow, při rozsudze, wosebity wuknjenski wukon zdžěłać a při wólbje abiturnych pruwowskich předmjetow, wón organizuje wólb kursow, nastaja plan klawšur, kontroluje zhotowjenje kompleksnych wukonow a powobličuje cyłkownu kwalifikaciju.

Tutor

přewozmjce w hornim schodženku nadawki rjadowniskeho wučerja lětnikow 5 do 10, poradźuje šulerjow w dorěčenju z přislušnymi fachowymi wučerjami w šulskich naležnosćach a wobdžěla so na konferencach, kiž potrjehja šulerjow, wo kotrychž so stara.

Horni schodženek gymnazija na powšitkownozdźěłowanskim gymnaziju

Powšitkowne wučbne zaměry

Zaměry wučby w hornim schodženku gymnazija su:

- wuwijanje pohłubšeneho powšitkowneho kubłanja a
- přiswojenje kmanosćow studowanja přez propedeutiske wědomostne dźěło w zakładnych a wukonowych kursach.

Za wuwijanje kmanosćow studowanja ma zakładowa wěda wusahowacy wuznam. Nimo toho je wosebje wažna nałožujomna a transferejowomna wěda, wažne su kompetency za dalše přiswojenje wědy a orientacija na hódnoty. Předmjety němčina, matematika a cuze řeče su za wšitke pozdžiše studijne předmjety njeparujomne a slušeja do jadroweho wobłuka w hornim schodženku gymnazija. Kóždy šuler wobdźěla so dohromady znajmjeńša na jednej cuzej řeči a dwěmaj přirodowědomaj. Wučba w stawiznach, geografiji a towaršnowědže/prawowědže/hospodarstwe spěchuje towaršnowědne wašnje mysljenja a dźěłanja. Kanon předmjetow so z jednym wumělskim předmjetom, ze sportom kaž tež přez ewangelsku nabožinu abo katolsku nabožinu abo etiku wudospoňja.

Struktura hornjeho schodženka gymnazija zaruča šěroke powšitkowne kubłanje a wobšěrnu perspektiwu. Wona zadźěwa pře zahe-mu jednostronskemu specializowanju na jednotliwe fachowe wobłuki.

Wotpowědnje swojim nachilenjam a zajimam móža šulerjo zakładne kursy w geografiji, towaršnowědže/prawowědže/hospodarstwe a pod wěstymi wuměnjenjemi w biologiji, chemiji a fyzice přez druhe zakładne kursy naruča a z tym poskitk wučby we wobłuku podatych hranicow wotpowědnje wariěrować.

Wuswědčenje powšitkowneje wysookošulskeje zrałosće woprawnja šulerjow, na wysokej šuli Zwjazkoweje republiki Němskeje studij zahajeć abo powołanske wukubłanje započinać.

Organizacija hornjeho schodženka gymnazija

Štóz chce do hornjeho schodženka gymnazija zastupić, dyrbi 10. lětnik gymnazija wuspěšnje wotzamknjeny měć. Šulerjo z realnošulskim wotzamknjenjom, kotřiž změnja z wyšeje šule na gymnazij, wopytaja před zastupom do hornjeho schodženka najprjedy 10. lětnik na gymnaziju. Horni schodženek gymnazija wopřija 11. a 12. lětnik. Wón kónči z abiturnym pruwowanjom. Lětnikaj rozrjadujetej so na štyri kursowe połlěta 11/I, 11/II, 12/I a 12/II. Na městno rjadownjow stupja nětko kursy, kotrež móža w jednotliwych předmjetach wšelako zestajene być. Wučba přewjeduje so we wukonowych a w zakładnych kursach.

Wukonowe kursy so na powyšnym niwowej žadanjow wuwučuja. Wone služa pohłubšene-mu wědomostno – propedeutiskemu wukubłanju. Zakładne kursy so na zakładnym niwowej žadanjow wuwučuja.

We wukonowych kursach so wučba w pjeć tyždenskich hodzinach podawa. Za mnóstwo tyždenskich hodzinow w zakładnych kursach płaći scěhowace rjadowanje:

- němčina a matematika tyždensce štyri hodžiny
- němčina/serbščina tři hodžiny¹
- pokročowana cuza řeč abo w 10. lětniku zahajena cuza řeč tyždensce tři hodžiny
- wšitke zbytnje předmjety tyždensce dvě hodžiny

Wšitke kursy so zasadnje we woběmaj lětnikow wopytaja.

Přirunanje struktury poslednich třoch šulskich lět w zjeću

faza zawjedženja	horni schodženek gymnazija
10. lětnik	11. a 12. lětnik
rjadowniski zwjazk	kursowy system
diferencowanje přez šulsko-specifiške profile	diferencowanje přez móžnosć wólby wukonowych kursow, móžnosće narunanja pola zakładnych kursow

Nadawkowe pola a wučbne předmjety

Předmjety so w hornim schodženku gymnazija třom nadawkowym polam přiřaduja.

- I: Rěčno-literarno-wumětske nadawkowe polo
 - němčina
 - serbščina
 - pokročowana cuza řeč
 - wuměłstwo
 - hudźba
- II: Towaršnowědne nadawkowe polo
 - stawizny
 - towaršnowěda/prawowěda/hospodarstwo (t/p/h)
 - geografija
- III: Matematisko-přirodowědno-techniske nadawkowe polo
 - matematika
 - fyzika
 - chemija
 - biologija
 - informatika

Wšitke druhe předmjety njejsu žanomu nadawkowemu polu přiřadowane.

Šula móže zakładne kursy w astronomiji, informatice, filozofiji a dalše pokročowane cuze řeče kaž tež, z přizwolenjom šulskeho dohladowaceho zarjada, předmjety zwjazowace zakładne kursy poskićeć, hdyž to móžnosće šule dowoluja. Z wuwzaćom informatiki njejsu tute předmjety žanomu nadawkowemu polu přiřadowane.

¹ na Serbskim gymnaziju Budyšin

Přehlad wo předmjetach w hornim schodženku gymnazija

nadawkowe polo	předmjety		tydženske hodžiny wukonoweho kursa	tydženske hodžiny zakladneho kursa	
rěčno-literarno-wumětske	winowatosć wobdźělenja	němčina	5	4 resp. 3 ⁵	
		serbščina ⁵	5	3	
		cuze rěče	jendželščina	5	3 resp. 2
			francoščina	5	3 resp. 2
			grjekščina	5	3 resp. 2
			italščina	5	3 resp. 2
			łačonščina	5	3 resp. 2
			pólščina	5	3 resp. 2
			ruščina	5	3 resp. 2
			španiščina	5	3 resp. 2
			čěščina	5	3 resp. 2
wumělstwo abo hudźba	5 ³	2			
towaršnowědne	stawizny	5	2		
	t/p/h	–	2		
	geografija	4 ⁶	2		
matematisko-přirodowědno-techniske	matematika	5	4		
	fyzika	5/4 ⁷	2		
	chemija	5/4 ⁷	2		
	biologija	5/4 ⁷	2		
	informatika ¹	–	2		
bjez přiřadowanja	ewangelska nabožina/ katolska nabožina/ etika	5 ⁴	2		
	sport	5 ³	2		
	njeje winowatosć wobdźělenja	astronomija	–	2	
		filozofija	–	2	
		dalše pokročowane cuze rěče ²	–	2	
		předmjety zwjazowacy zakladny kurs	–	2	

1 žana winowatosć wobdźělenja

2 Tutón zakladny kurs přihotuje tež na zdobycje mjezynarodnje připóznateho rěčneho diploma.

3 jenož za předmjet hudźba na gymnazijach z pohlubšenym hudźbnym wukublanjom a za předmjet sport na gymnazijach z pohlubšenym sportowym wukublanjom

4 jenož na gymnazijach w cyrkwiskim nošerstwje

5 jenož na Serbskim gymnaziju Budyšin

6 jenož na krajowym gymnaziju Sankt Afra w Mišnje

7 jenož na gymnazijach z pohlubšenym wukublanjom we wotpowědnym pohlubšenym směrje jako třeci wukonowy kurs

Dalše pokiwy:

Pokročowana cuza rěč je kóžda před 10. lětnikom započata cuza rěč. W 10. lětniku započata cuza rěč dyrbi so w hornim schodženku gymnazija z třomi hodžinami we wšěch kursowych pohlětach wopytować. Abiturne wuswědčenje ma zapisk wo tym, zo wuswědčenje latinum, grecum resp. hebraicum wopřija, hdyž šuler wuměnenja za docpěće latinuma, graecuma resp. hebraicum a spjelni.

Wólba kursow a winowatosć wobdželenja na wukonowych kursach

Kóždy šuler woli z poskitka swojeje šule wukonowej kursaj w dwěmaj předmjetomaj. W zasadže podawaja gymnazije scěhowacy poskitk wukonowych kursow:

- 1. wukonowy kurs
 - němčina
 - serbsčina¹
 - matematika
- 2. wukonowy kurs
 - pokročowana cuza rěč
 - stawizny
 - fyzika
 - chemija
 - biologija

Šula móže z přizwolenjom šulskeho dohladowaceho zarjada jako druhu wukonowy kurs přidatnje předmjety wuměłstwo, chemija a biologija poskićeć.

Z toho wuchadžeja scěhowace kombinacije wukonowych kursow:

- němčina/serbsčina¹ – pokročowana cuza rěč
- němčina/serbsčina¹ – stawizny
- němčina/serbsčina¹ – fyzika
- němčina/serbsčina¹ – wuměłstwo
- němčina/serbsčina¹ – chemija
- němčina/serbsčina¹ – biologija
- matematika – pokročowana cuza rěč
- matematika – stawizny
- matematika – fyzika
- matematika – wuměłstwo
- matematika – chemija
- matematika – biologija

Dalše pokiwy

Pola gymnazijow z pohłubšenym wukubłanjom wotpowěduju §4 SOGYA so wotpowědnje předpisam SOGYA jedna. Šulerjo w pohłubšenym wukubłanju wobdžela so na třoch wukonowych kursach. Po wusměrjenju pohłubšenja so tu tež wukonowe kursy w hudźbje a sporće poskićuja. Wosebitosće płaća wyše toho za Sakski krajowy gymnazij Sankt Afra w Mišnje a Serbski gymnazij Budyšin a za zdobyće němsko – francoskeje abitury (AbiBac).

Na šulach w cyrkwiniskim nošerstwje móža předmjety ewangelska nabožina resp. katolska nabožina předmjety wukonoweho kursa być.

Zakładne kursy

Na scěhowacych předmjetach zakładneho kursa maja so šulerjo w hornim schodženku gymnazija winowatosnje we wšitkich kursowych pohlětach wobdželeć, dołhož so jako wukonowe kursy njewopytuja abo wotpowěduju narunaniskim rjadowanjam přez druhu zakładny kurs njenarunaja:

- němčina
- serbsčina¹
- matematika
- wuměłstwo abo hudźba
- stawizny
- towaršnowěda/prawowěda/hospodarstwo
- geografija
- ewangelska nabožina/katolska nabožina/etika
- sport

Nimo toho maja so na zakładnych kursach w scěhowacych předmjetach wobdželeć:

- 1. jedna pokročowana cuza rěč, jedna dalša pokročowana cuza rěč, biologija, chemija a fyzika,
- 2. jedna pokročowana cuza rěč, biologija, chemija a fyzika abo
- 3. jedna pokročowana cuza rěč, jedna dalša pokročowana cuza rěč a dwaj z předmjetow biologija, chemija a fyzika.

Dalše pokiwy

Jeli wuknje šuler dvě pokročowaneje cuzej rěči w zakładnym kursu, ma so na pozdžišo započatej cuzej rěči z třomi tydženskimy hodžinami, na zašo započatej cuzej rěči z dwěmaj tydženskimy hodžinomaj wobdželeć.

Jeli so na wukonowym kursu pokročowaneje cuzeje rěče wobdžela, wotpadnje wopyt zakładneho kursa w tutej pokročowaneje cuzej rěči.

Jeli so wukonowy kurs wuměłstwo woli, wotpadnje wopyt zakładneju kursow wuměłstwo a hudźba.

Šulerjo, kotřiž na přikład ze strowotniskich přičin nachwilnje njemóža regularne žadanja w zakładnym kursu sporta spjelneć, wobdželeja so na sportowej wučbje a hódnoća so na př. na zakładze teoretiskich sportowych wukonow, jako sudnik a zwučowanski nawoda. Njeje wobdželenje na sportowej wučbje móžne, wopytuja woni jako narunanje druhu zakładny kurs.

Po postajenjach wučbneho plana wola so wyše toho w předmjeće sport wučbne wobłuki za 11. a 12. lětnik wotpowědnje poskitkej na jednotliwym gymnaziju.

¹ Na Serbskim gymnaziju Budyšin po §39/2 SOGYA

	příklad 1 wukonowej kursaj serbšćina ¹ stawizny	příklad 2 wukonowej kursaj němčina ¹ pokročowana cuza řeč	příklad 3 wukonowej kursaj serbšćina biologija	příklad 4 wukonowej kursaj matematika fyzika
zakładny kurs němčina	x	–	x	x
zakładny kurs serbšćina	–	x	–	x
zakładny kurs matematika	x	x	x	–
zakładny kurs wumělstwo	x	–	x	–
zakładny kurs hudźba	–	x	–	x
zakładny kurs pokročowana cuza řeč z 3 hodžinami	x	–	x	x
zakładny kurs pokročowana cuza řeč z 2 hodžinomaj	–	x	–	–
zakładny kurs stawizny	–	x	x	x
zakładny kurs t/p/h	x	x	x	x
zakładny kurs geografija	x	x	x	x
zakładny kurs biologija	x	x	–	x
zakładny kurs chemija	x	x	x	x
zakładny kurs fyzika	–	–	x	–
zakładny kurs ewangelska nabožina	x	–	–	x
zakładny kurs katolska nabožina	–	–	x	–
zakładny kurs etika	–	x	–	–
zakładny kurs sport	x	x	x	x
tydźenske hodžiny	34	35	36	35

Narunanske regule za zakładne kursy

Předmjetaj zakładneho kursa geografija abo towaršnowěda/prawowěda/hospodarstwo móžetaj so z jednym z předmjetow zakładneho kursa astronomija, informatika, filozofija, dalša pokročowana cuza řeč abo přez předmjety zwjazowacy zakładny kurs narunać. Předmjety zakładneho kursa biologija, chemija abo fyzika móža so jenož z předmjet zwjazowacym zakładnym kursom z přewažnje přirodowědnym počahom abo informatiku narunać.

Pokročowana cuza řeč z dwěmaj hodžinomaj wuwučowanja móže wotpadnyć, hdyž so zakładny kurs z wuwučawcom sporta a cuzej řeču pak z bilingualnej wučbu w tutej cuzej řeči abo z wučbu w tutej cuzej řeči jako džěłowej řeču přewjeduje.

Někotre přikłady za wobdźělenje na kursach z narunanskimi regulemi

	příklad 1 wukonowej kursaj serbščina ¹ stawizny	příklad 2 wukonowej kursaj němčina ¹ pokročowana cuza řeč	příklad 3 wukonowej kursaj serbščina biologija	příklad 4 wukonowej kursaj matematika fyzika
zakładny kurs němčina	x	–	x	x
zakładny kurs serbščina	–	x	–	x
zakładny kurs matematika	x	x	x	–
zakładny kurs wuměštwu	x	–	x	–
zakładny kurs hudźba	–	x	–	x
zakładny kurs pokročowana cuza řeč z 3 hodzinami	x	–	x	x
zakładny kurs pokročowana cuza řeč z 2 hodzinomaj	–	x	–	–
zakładny kurs stawizny	–	x	x	x
zakładny kurs t/p/h	x	narunany z cuzej řeču	x	narunany z cuzej řeču
zakładny kurs geografija	narunany z informatiku	x	x	x
zakładny kurs biologija	x	x	–	x
zakładny kurs chemija	x	x	narunany z informatiku	x
zakładny kurs fyzika	–	–	x	–
zakładny kurs ewangelska nabožina	x	–	–	x
zakładny kurs katolska nabožina	–	–	x	–
zakładny kurs etika	–	x	–	–
zakładny kurs sport	x	x	x	x
tydźenske hodźiny	34	35	36	35

1 na Serbskim gymnaziju Budyšin

Dalše pokiwy

Wukonowe kursy njemóža so runočasnje jako zakładne kursy wopytować. Z O dypkami (nje-dosahace) pohodnočne kursy płaća jako nje-wopytane. W tutym padže ma so lětnik wos-pjetować, jeli njeje čas přebywanja w gymna-zialnym hornim schodženku hišće překročeny. Šulski nawoda postaja z přizwolenjom šulske-ho dohlada kursowy poskitk za 11. a 12. lětnik na wotpowědnej šuli. Šulerjo nimaja žane pra-wo na jedyn wěsty poskitk kursow. Šulerjam so zdžěli, kotrym kursam su so přiřja-dowali; woni nimaja prawo na přiřwaće do wěsteho kursa abo na přiřadowanje k wěste-mu kursowemu wučerjej.

Wólba kursow

- Kóždy šuler zapisa wot njeho wolene kursy do zapisoweho plana (str. 20), kiž so w tutej abo podobnej formje přez šulu za kóždého šulerja připrawi.
- Kóždy předmjet, kotryž so jako pruo-wanski předmjet w abiturje wuzwoli, je so w hornim schodženku gymnazija přezcytnje wopytać dyrbať.
- Wuslědki 40 poľětnych kursow zańdu do cyłkownje kwalifikacije.

Postupowanje při wólbe kursow

- 1. Zapisajće swoje wosobinske podaća do zapisoweho plana.
- 2. Rozsudźće so za swój přěni předmjet wukonoweho kursa, němčinu, serbsčinu¹ abo matematiku. Wobkedźbujće při tym Waše wosobinske zajimy a nachilenja. Tutón předmjet je na kóždy pad pisomny pruwowski předmjet. Wobmysliće tež, zo dyrbitej němčina/serbsčina¹ a mate-matika přeco pruwowanskej předmjetaj być, tež hdyž jej jako zakładnej kursaj wolíte.
- 3. Wolće Waš druhy předmjet wukonowe-ho kursa: pokročowana cuza rěč abo fy-zika abo stawizny abo wuměłstwo (jeli na Wašej šuli móžno) abo chemija abo bio-logija (jeli na Wašej šuli móžno). Wob-kedźbujće při tym Waše wosobinske zaji-my a nachilenja. Tutón předmjet je na kóždy pad pisomny pruwowski předm-jet. Zawrějće te wot Was wolene wuko-nowe kursy pola zakładnych kursow w špalće „wobdželić so“. Jeli sće wuměłstwo jako wukonowy kurs wolił/a, zawrějće nimo wuměłstwa tež hudźbu pola předm-jetow zakładneho kursa w špalće „wob-dželić so“.
- 4. Pruwujće při dalšim postupowanju kursowy poskitk Wašeje šule. To płaći, jeli chceće so na zakładnych kursach w astronomiji, filozofiji, informatice, po-kročowanej cuzej rěči abo na předmjety zwjazowacy zakładnych kursach wob-dželić. Nakřižikujće při tym tón předmjet, kotryž chceće přez tute zakladne kursy narunać. Wobmysliće, zo předmjety, ko-trež narunaće, njemóža pruwowanske předmjety być. Móžeće cyłkownje maxi-malnje dwaj předmjetaj narunać. Biologi-ja, chemija abo fyzika móže so jenož přez předmjety zwjazowacy zakładny kurs z přewažnje přirodowědnym počahom abo informatiku narunać.
- 5. Zawrějće nětko te přez Was narunane předmjety w špalće „wobdželić so“ pola předmjetow zakładneho kursa.
- 6. Dalokož njeje wuměłstwo a hudźba zawrjenej, rozsudźće, na kotrym předmjeće jako zakładny kurs chceće so wobdželić a zawrějće tamny předmjet w špalće „wobdželić so“ pola předmjetow zakład-neho kursa.
- 7. Rozsudźće, na kotrym z předmjetow ewangelska nabožina, katolska nabožina abo etika so wobdželić chceće a zawrějće tamnej předmjetaj w špalće „wobdželić so“ pola předmjetow zakładneho kursa.
- 8. Jeli so na sportowej wučbje wobdželić njemóžeće, potom zawrějće předmjet sport w špalće „wobdželić so“ pola předmjetow zakładneho kursa. Wolće w tutym padže dalši předmjet zakładneho kursa. Dajće so na kóždy pad přez koordinatora hornjeho schodženka poradžować.
- 9. Nakřižikujće nětko wšitke předmjety zakładneho kursa w špalće „wobdželić so“, kotrež njejsu zawrjene. To su za Was te zakladne kursy, na kotrychž maće so winowatostnje wobdželić.
- 10. Zapisajće do tabule k slědej cuzych rěčow tu wot Was wopytanu 2. a w da-tym padže 3. cuzu rěč a lětniki, w ko-trychž sće tutej wopytał/a. Tute podaća su za přizwolenje k abiturnym pruo-wanjam trěbne.
- 11. Zapisajće wot Was w lětnikach 8 do 10 wopytany šulsko-specifiski profil.
- 12. Podpisajće zapisowy plan a prošeće tež Wašeju staršeju, plan podpisać.
- 13. Wotedajće wupjelny zapisowy plan dypkownje pola koordinatora hornjeho schodženka.

¹ na Serbskim gymnaziju Budyšin po §48/5 SOGYA

Zwěšćenje a pohódnoćenje wukonow

W hornim schodženku gymnazija so šulerske wukony w formje dypkow hódnocá. Znatej 6-znamkowej skali so dypki wot 0 do 15 přirjaduja. Přez to je diferencowaniše hódnocenje wukonow móžne.

Dypki so po scěhowacej šemje přirjaduja:

znamka	dypki	
jara dobre	1 +	15
	1	14
	1 -	13
dobře	2 +	12
	2	11
	2 -	10
spokojace	3 +	9
	3	8
	3 -	7
dosahace	4 +	6
	4	5
	4 -	4
slabe	5 +	3
	5	2
	5 -	1
njedosahace	6	0

Za wukony w zakładnych a wukonowych kursach dóstanu šulerjo za kóžde połěto wuswědćenje kursowego połěta. Wšitke w hornim schodženku gymnazija wopytane kursy pohódnoća so z dypkami za kursowe połěto. Wopyt džělowych zjednocenstwow so při prawidlowym wobdžělenju na próstwu šulerja na wuswědćenju kursowego połěta zapisa. Šuler móže tež próstwu stajić, zo so jeho na šulu počahowane čestnohamtske džěto na wuswědćenju zapisa.

Klawsury

W hornim schodženku gymnazija pisaja so klawsury město rjadowanskich džětow.

Minimalna ličba klawsurow

kursowe połěto	wukonowy kurs (nimo sporta)	zakładny kurs (nimo sporta)
11/I	2	1
11/II	2	1
12/I	2	1
12/II	1	1

W nowych cuzych rěčach móže so klawsura w 11. a 12. lětniku w datym padže přez wobšěrny ertny wukon narunać. Ličba klawsurow njesmě 18 na kursowe połěto přestupić.

Džělowy čas

- do 90 mjeńšin
- W němčinje, cuzych rěčach a wuměštwje móže so džělowy čas hač do 180 mjeńšin podlěšić.
- W předmjetach pisomnych pruwowanjow móže so w přihotach na pruwowanja jedna klawsura tež tak dołho pisać, kaž je to w pruwowanju předwidžane.

Zakomdženja

- Zakomdži šuler klawsuru z přičin, kotraž ma sam zamołwić, so klawsura z 0 dypkami hódnocí. Nima šuler přičiny zamołwić, rozsudzi fachowy wučer kursa, hač ma so klawsura nachwatać. Při njesnadnych zakomdženjach wučby móže fachowy wučer kursa wosebite zwěšćenje wukonow postajić.

Kompleksne wukony

Kóždy šuler ma w 10. lětniku abo w 11. abo 12. lětniku kompleksny wukon zdžětać.

Kompleksne wukony móža być:

- zdžětanje a dokumentacija wobšěrnych džělowych procesow,
- wobšěrne pisomne džěta,
- na wočakowanja so počahowace rozprawy, wosebje wo praktikach a ekskursijach abo
- samostatne planowanje, přewjedženje a wuhódnoćenje eksperimentow.

Jako kompleksny wukon liči wosebje zdžětanje wosebiteho wuknjenskeho wukona (hlej wosebity wuknjenski wukon str. 16 sl.).

Kóždy kompleksny wukon ma prezentaciju džělowych wuslědkow wopřijeć. Šulerjo, kiž we wothłosowanju ze šulu prawidlownje wučbne zarjadowanja jedneje wysokeje šule wopytuja (dočasne studowacy), su wot winowatosće wuswobodženi, kompleksny wukon zapodać.

Fachowa konferenca móže za cyły kurs wobzamknjeć, zo so město klawsury kompleksny wukon do hódnocjenja zapřija.

Cyłkowe pohódnoćenje kursowego połěta

Cyłkowe hódnocenje wukonow zakładneho abo wukonowego kursa zestaja so w kóždym kursowym połěće z:

- hódnocjenja wukonow w klawsurach a kompleksnych wukonach a
- hódnocjenja zbytnych pisomnych, ertnych a praktiskich wukonow.

Waha tuteju dweju džělnju hódnocenjow leži w pedagogiskej zamołwitosći kursowego fachowego wučerja. Wón zdžěli na započatku kursowego połěta šulerjam wahu a mnóstwo klawsurow we wotpowědnym kursu a pola małowětnych šulerjow tež jich starším.

W předmjeće sport so cyłkowe hódnocenje w kursowym połěće z datych hódnocenjow tworí, kiž w jednotliwych sportowych družinach nastanu. Wone so wotpowědnje časowym podžělam w połěće wotwaža.

Wšitke znamki kursowego połěta so za kóžde kursowe połěto we wuswědćenju kursowego połěta dokumentuja.

(hlej wuswědćenje kursowego połěta, str. 21.)

Abiturne pruwowanja a cyłkowna kwalifikacija

Abiturne pruwowanja

K abiturnemu pruwowanju so šuler dopuści:

- kiž je so porjadnje k abiturnemu pruwowanju přizjewił,
- kiž so přěni abo druhi raz na abiturnym pruwowanju wobdźěli,
- kiž njebudže čas wopyta hornjeho schodženka gymnazija hač do kónca pruwowanskeho časa překročić a kiž je trěbne kursy wopytał a do cyłkowneje kwalifikacije zapodał,
- kiž je za blok I trěbnu minimalnu ličbu dydkow docpěl abo ju ze zapřijećom wuslědkow z kursoweho pohlěta 12/II docpěje,
- kiž njeje žane kursowe pohlěto wopytaneho kursa z 0 dypkami absolwował a maksimalnje wosom kursowych pohlětow z wuslědkom pod 5 dypkami wotzamknył, z nich maksimalnje štyri z wukonowych kursow.

Abiturne pruwowanje wotměwa so w 5 pruwowanskich předmjetach:

- 1. Předmjet wukonoweho kursa (P1) pisomnje (240 – 300 mjeńšin)
- 2. Předmjet wukonoweho kursa (P2) pisomnje (240 – 300 mjeńšin)
- 3. Předmjet zakładneho kursa (P3) pisomnje (180 – 240 mjeńšin)
- 4. Předmjet zakładneho kursa (P4) ertnje (30 mjeńšin)
- 5. Předmjet zakładneho kursa (P5) ertnje (30 mjeńšin)

Šuler postaji k spočatkej kursoweho pohlěta 12/I swoje předmjety abiturneho pruwowanja a přizjewi so ze za to předwidžanym formularom k pruwowanju.

Pruwowanje wotměje so na kóncu kursoweho pohlěta 12/II. Pruwowanske terminy postaji Sakske statne ministerstwo za kultus centralnje.

K pruwowanskim předmjetam słušatej na kóždy pad němčina a matematika.

Na Serbskim gymnaziju Budyšin móže serbsčina na městno němčiny stupić.

Ze wšitkich třoch nadawkowych polow dyrbi znajmjeńša jedyn předmjet mjez abiturnymi pruwowanskimi předmjetami być.

Mjez abiturnymi pruwowanskimi předmjetami dyrbi jedna přirodowěda (biologija, chemija abo fyzika) abo jedna cuza rěč być. (Tute rjadowanje wotpadnje, hdyž so wuměštwostwo jako předmjet wukonoweho kursa woli a runočasnje wosebity wuknjenski wukon do pruwowanja zapoda, hlej wosebity wuknjenski wukon str. 16 sl.).

W 10. lětniku započata cuza rěč njemóže pruwowanski předmjet być.

Někotre předmjety zakładneho kursa móža jenož ertne pruwowanja P4 abo P5 być.

Pokiwy za wurunanje njedostatka zbrašenych wobdźělnikow pruwowanja

Wotpowědnje §55a SOGYA rozsudza pruwowanski wuběrk wo dopušćenju pomocnych srědkow kaž tež wo razu a wašnju wurunanja njedostatka při přewjedženju pruwowanja w datym předmjeće abiturneho pruwowanja a pruwowanskim dźělu pola šulerjow

- z wosebitej pedagogiskej potřebnosću spěchowanja, kotřiž so w gymnaziju z jenakim wuknjenskim zaměrom inkluziwnje wuwučuja,
- kotřiž su zbrašeni abo
- kotřiž maja zwěšćenu dźělnu slabosć.

Pruwowanski wuběrk postaja naprawy k organizaciji a rjadowanju pruwowanja, kotrež maja naležnosće zbrašeneho pruwowanca wobkedźbować, ale pruwowanske naroki kwalitatiwnje njezměnja. Próstwa so runočasnje z přizjewjenjom k wobdźělenju na abiturnym pruwowanju pola předsydy pruwowanskeho wuběrka staji.

Krajny zarjad za šule a kubłanje poradźuje a podpěruje. Trěbne připodobnjenja pisomneho abiturneho pruwowanja móža mjez druhim na woči zbrašenych, slepých, na sluch škodowaných abo awtistow potrjechić. Sakske statne ministerstwo za kultus zawjedže po tym, zo je so próstwa stajiła, trěbne naprawy k připodobnjenju pruwowanskich materialijow.

Móžne předmjety zakładneho kursa za pruwowanja

předmjet zakładneho kursa	pisomne pruwowanje (P3) móžne	ertne pruwowanje (P4 abo P5) móžne
němčina	ně ¹	haj
serbščina	ně ¹	haj
matematika	haj	haj
wuměłstwo	ně	haj
hudźba	ně	haj
pokročowana cuza rěč	ně	haj
stawizny	haj	haj
t/p/h	haj	haj
geografija	haj	haj
biologija	haj	haj
chemija	haj	haj
fyzika	haj	haj
ewangeliska nabožina	ně ²	haj
katolska nabožina	ně ²	haj
etika	ně ²	haj
sport	ně	ně
astronomija	ně	ně
informatika	ně	haj ³
filozofija	ně	ně
dalša pokročowana cuza rěč, z kotrejž bu jedyn předmjet narunany	ně	haj
předmjety zwjazowacy zakładny kurs	ně	ně

1 Na Serbskim gymnaziju Budyšin, S48/5 SOGYA

2 Na šulach w cyrkwiskim nošerstwje móže předmjet tež pisomne pruwowanje P3 być.

3 Nimo zakładneho kursa informatiki za šulerjow rěčneho profila.

Wobsteji móžnosć, na městno ertneho pruwowanja P5 wosebity wuknjenski wukon do cyłkowneje kwalifikacije zapodać. Rjadowanja k wosebitemu wuknjenskemu wukonej so na stronach 16 sl. rozložuja.

W tutym padže ma šuler pisomnej pruwowanji we woběmaj předmjetomaj wukonoweho kursa a předmjeće zakładneho kursa P3 tak kaž jedne ertne pruwowanje P4 absolwować.

Příklady za wólbu pruwowanskich předmjetow

Šuler je so na wukonowymaj kursomaj matematika a stawizny wobdžělił. Z toho scěhuje:

- 1. pruwowanski předmjet matematika – wukonowy kurs pisomnje
- 2. pruwowanski předmjet stawizny – wukonowy kurs pisomnje
- 3. pruwowanski předmjet pisomnje
- 4. pruwowanski předmjet ertnje
- 5. pruwowanski předmjet ertnje

Matematika, němčina resp. serbsčina dyrbja pruwowanske předmjety być. Němčina resp. serbsčina¹ móžetej so jenož ertnje (P4) pruwować. Móžny rozsud:

- 1. pruwowanski předmjet matematika – wukonowy kurs pisomnje
- 2. pruwowanski předmjet stawizny – wukonowy kurs pisomnje
- 3. pruwowanski předmjet pisomnje
- 4. pruwowanski předmjet němčina, resp. serbsčina¹ – základny kurs ertnje
- 5. pruwowanski předmjet ertnje

Nětko ma so rozsudzić, hač so wosebity wuknjenski wukon zapoda. Hdyž haj, sunje so tutón na městno 5. pruwowanskeho předmjeta:

- 1. pruwowanski předmjet matematika – wukonowy kurs pisomnje
- 2. pruwowanski předmjet stawizny – wukonowy kurs pisomnje
- 3. pruwowanski předmjet pisomnje
- 4. pruwowanski předmjet němčina resp. serbsčina¹ – základny kurs ertnje
- 5. pruwowanski předmjet wosebity wuknjenski wukon

Z němčinu resp. serbsčinu¹ a matematiku stej nadawkowej poli I a III w kóždym padže mjez pruwowanskimi předmjetami. Ma so pruwować,

hač je nadawkowe polo II hižo zapřijate. W našim padže je so to přez stawizny stało. Hewak by so pruwowanski předmjet z towaršnowědného pola wolić dyrbjał.

Na kóncu ma so pruwować, hač je jedna přirodowěda abo jedna cuza řeč mjez pruwowanskimi předmjetami. To w našim příkladže hišće tak njeje. Móžny rozsud by był:

- 1. pruwowanski předmjet matematika – wukonowy kurs pisomnje
- 2. pruwowanski předmjet stawizny – wukonowy kurs pisomnje
- 3. pruwowanski předmjet biologija – základny kurs pisomnje
- 4. pruwowanski předmjet němčina resp. serbsčina¹ – základny kurs ertnje
- 5. pruwowanski předmjet wosebity wuknjenski wukon

Dalše pokiwy

Zakładny kurs předmjeta informatika njemóže so jako pruwowanski předmjet wolić wot šulerjow, kiž wopytachu základny kurs po specielnym wučbnym planje za šulerjow řečného profila.

Je so šuler na specielnym gymnaziju z pohtubšenym wukubłanjom na wukonowym kursu hudźba abo na wukonowym kursu sport wobdžělił, stupi na městno pisomneho pruwowanja fachowe pruwowanje, kotrež zestaja so z pisomneho a praktiskeho dźěla.

Tež pisomne pruwowanje wukonowych kursow nowych řečow maja praktiski dźěl.

Za šulerjow, kotřiž su pruwowanja dla wažnje přičiny, wosebje dla chorosće, zakomdžili, postaji so wot Sakskeho statneho ministerstwa za kultus nachwatanski pruwowanski termin.

Jeli so šuler dla wažnje přičiny tež na tutym terminje wobdžělić njemóže, móže wón w zasadže pruwowanje hakle w pruwowanskim časowym rumje scěhowaceho šulskeho lěta wotpožić. W tutym padže ma so 12. lětnik wospjetować. Wón pak móže pola předsydy pruwowanskeho wuběrka, zwjetša pola šulskeho nawody, próstwu wo připóznaće wosebiteho nuzoweho pada stajić. Při připóznaću próstwy přez pruwowanski wuběrka móže so zaši pruwowanski termin postajić. Šuler měł přeco wo hnydomnu poradžowansku rozmołwu z koordinatorem hornjeho schodženka prosyć.

Zličenje cyłkowneje kwalifikacije

Cyłkowne hódnoćenje, kotrež je za připóznaće powšitkowneje wokošulskeje zrałosće trěbne, zestaja so z dweju blokow.

- Blok I wopřija wukony w zakładnych a wukonowych kursach.
- Blok II wopřija wukony w abiturnym pruwowanju.

Blok I

Do bloka I zapřija so wuslědki jednotliwych kursowych połětow kaž scěhuje:

1. wuslědki kursowych połětow pjeć abiturnych pruwowanskich předmjetow,
2. dalokož přez abiturne pruwowanske předmjety hišće njezapodate,
 - a) wuslědki štyrjoch kursowych połětow w serbsčinje resp. němčinje¹
 - b) wuslědki štyrjoch kursowych połětow w jednej pokročowanej cuzej řeči,
 - c) wuslědkaj dweju kursowuju połětow w jednym z předmjetow wuměstwo abo hudźba,
 - d) wuslědki štyrjoch kursowych połětow w předmjeće stawizny,
 - e) wuslědki wosom kursowych połětow w dwěmaj z předmjetow biologija, chemija abo fyzika,
 - f) wuslědkaj dweju kursowuju połětow w jednym z předmjetow geografija abo towaršnowěda/prawowěda/hospodarstwo,
 - g) wuslědkaj dweju kursowuju połětow w předmjeće ewangelska nabožina, katolska nabožina abo etika.

Hdyž šuler předmjety biologija, chemija a fyzika wopytuje a hdyž je jedyn z tutech předmjetow z předmjety zwjazowacym základnym kursom z přewažnje přirodowědnym počahom abo informatiku narunał, potom maja so pak wuslědki wosom kursowych połětow z dweju z předmjetow biologija, chemija abo fyzika abo wuslědki štyrjoch kursowych połětow z jednoho z předmjetow biologija, chemija abo fyzika a štyri połětnje wuslědki narunanskeho předmjeta zapodać.

Z kóždého wopytaneho předmjeta ma so znajmjeńša wuslědk jednoho połěta zapodać. Dohromady maja so dokładnje wuslědki 40 kursowych połětow zapodać.

¹ Na Serbskim gymnaziju Budyšin

Hač do ličby 40 hišće pobrachowace wuslědky kursowych poľětow postaji šuler po poradźowanju ze swojim tutorom abo z koordinatorem hornjeho schodženka po tym, zo je wuswědčenje za kursowe poľěto 12/II dóstał.

Cyłkowny wuslědk w bloku I docpětych dypkow wobličuje so takle:

$$\frac{\text{suma wšitkich zapodatych poľětnych kursowych wuslědkow}}{\text{mnóstwo zapodatych poľětnych kursowych wuslědkow}} \cdot 40$$

Předmjety wukonoweho kursa so při tym dwójce wobkedžbuja. To rěka, zo so docpěta ličba dypkow w kóždym kursowym poľěće dwójce do cyłkowneje sumy zaliči kaž tež, zo so kóžde kursowe poľěto wukonoweho kursa dwójce do mnóstwa poľětnych kursowych wuslědkow zaliči.

Příklad za powobličenje wuslědkow z bloka I
sčěhowace wukony su so docpěli:

předmjet		Posudžowanje (wuslědky poľěta w jednorým hódnoćenju)			
		11. lětnik		12. lětnik	
		1. poľěto	2. poľěto	3. poľěto	4. poľěto
rěčno-literarno-wumětske nad. polo	serbšćina (wk-P1)	10	11	12	10
	jendželšćina (P4)	7	8	10	11
	němčina	10	12	10	10
	wuměłstwo (P5)	10	14	15	15
towaršnowědne nad. polo	stawizny (wk-P2)	10	13	13	13
	towaršnow./praw./hosp.	(8)	10	11	12
matematisko-přirodowědno-tech. nad. polo	matematika (P3)	12	12	11	10
	biologija	8	8	9	10
	chemija	10	10	11	9
	ew. nabožina	11	11	(8)	(9)
	sport	(9)	(9)	12	13
	informatika	10	(9)	(9)	(9)

Serbšćina a stawizny stej předmjetaj wukonoweho kursa.

Tołsto čisćane su wuslědky kursowych poľětow, kiž maja so winowatostnje zapodać, pisane su wuslědky kursowych poľětow, kiž su so wólnje zapodal, wšitke wuslědky w spinkach so njewobkedžbuja.

Suma wuslědkow kursowych poľětow

Suma wukonow wukonowych kursow so z 2 multiplikuje: $(10 + 11 + 12 + 10 + 10 + 13 + 13 + 13) \cdot 2 = 184$

Suma wuslědkow z kursowych poľětow zakładneho kursa je 342. Suma wuslědkow kursowych poľětow wučini tak $184 + 342 = 526$.

Mnóstwo poľětnych kursowych wuslědkow:

Wosom poľětnych kursowych wuslědkow z wukonoweu kursow so tu dwójce liča, to wuda 16.

Šuler je 10 předmjetow zakładneho kursa 4 kursowe poľěta dołho wopytał, z toho wuda so 40 poľětnych kursowych wuslědkow. Z toho maja so 32 winowatostnje zapodać.

$$\frac{\text{suma wšitkich zapodatych poľětnych kursowych wuslědkow}}{\text{mnóstwo zapodatych poľětnych kursowych wuslědkow}} \cdot 40$$

$$= \frac{526}{48} \cdot 40 = 438$$

Wuslědk: w bloku I je so 438 dypkow docpěto.

Dalše pokiwy

Njegyoličny wuslědk so kruži, při čimž so wot n,5 stajnje nakružja. W bloku I dyrba so znajmjeńša 200 dypkow docpěć. Maksimalnje je 600 dypkow móžnych. Žadyn wuslědk kursoweho poľěta njesmě 0 dypkow wučinić. Maksimalnje 8 poľětnych kursowych wuslědkow smědža pod 5 dypkami ležeć, z nich maksimalnje 4 z wukonowych kursow.

Blok II

W bloku II so docpěte dypki w 5 abiturnych pruwowanjach kóždy raz štyri króć hódnoća.

Příklad za powobličenje wuslědkow z bloka II

Scěhowace pruwowanske wuslědky su so docpěli:

předmjet	družina abiturneho pruwowanja	docpěte dypki
předmjetaj wukonoweho kursa	serbšćina	pisomne pruwowanje P1
	stawizny	pisomne pruwowanje P2
předmjetaj zakładneho kursa	matematika	pisomne pruwowanje P3
	informatika	ertne pruwowanje P4
	jendželšćina	ertne pruwowanje P5

Suma docpětych dypkow so z 4 multiplikuje:
(13 + 10 + 11 + 10 + 8) · 4 = 208

W bloku II je so 208 dypkow docpěło.

W abiturnym pruwowanskim předmjeće wotměwa so přidatne pruwowanje:

- hdyž je so wukon pruwowanja z 0 dypkami hódnoćił abo
- hdyž staji šuler (abo pola małowětnych jeho staršej) próstwu wo přidatne ertne pruwowanje.

Štwora hódnota dypkow pruwowanja w tutym abiturnym pruwowanskim předmjeće twori so po tabuli k wutworjenju cyłkownje ličby dypkow, hlej str. 27.

Dalše pokiwy

W bloku II dyrba so znajmjeńša 100 dypkow docpěć. Maksimalnje je 300 dypkow možnych. W štworim hódnoćenju dyrba so w znajmjeńša třoch pruwowanjach kóždy raz minimalnje 20 dypkow docpěć. W znajmjeńša jednym předmjeće wukonoweho kursa dyrba so w štworim hódnoćenju 20 dypkow docpěć. To rěka, zo dyrba znajmjeńša tři pruwowanja, wot toho znajmjeńša jedne we wukonowym kursu, w jednorim hódnoćenju z 5 dypkami abo lěpje pohódnoćene być.

Žadyn pruwowanski wukon njesmě z 0 dypkami hódnoćeny być. Jeli je so w jednym pruwowanskim předmjeće dla hódnoćenja pruwowanskeho wukona z 0 dypkami přidatne ertne pruwowanje absolwowało, njesmě wuslědk přidatneho ertneho pruwowanja znowa 0 dypkow wučinić.

Powobličenje cyłkownje kwalifikacije:

Ličby dypkow z blokow I a II so aděruja.

W hornim přikładze by šuler cyłkownje 438 + 208 = 646 dypkow docpěł.

Docpěta cyłkowna ličba dypkow so po scěhowacej tabuli do přerěznej znamki abitury přeliči. Přerězna znamka wučini w přikładze 2,0. Tuta přerězna znamka zaruča přirunajomnosť wotzamknjenjow we wobłuku Zwjazkoweje republiki němskeje.

dypki	přerězna znamka
900 – 823	1,0
822 – 805	1,1
804 – 787	1,2
786 – 769	1,3
768 – 751	1,4
750 – 733	1,5
732 – 715	1,6
714 – 697	1,7
696 – 679	1,8
678 – 661	1,9
660 – 643	2,0
642 – 625	2,1
624 – 607	2,2
606 – 589	2,3
588 – 571	2,4
570 – 553	2,5
552 – 535	2,6

dypki	přerězna znamka
534 – 517	2,7
516 – 499	2,8
498 – 481	2,9
480 – 463	3,0
462 – 445	3,1
444 – 427	3,2
426 – 409	3,3
408 – 391	3,4
390 – 373	3,5
372 – 355	3,6
354 – 337	3,7
336 – 319	3,8
318 – 301	3,9
300	4,0

Powšitkowna wysokošulska zrałosć so připóznaje, hdyž;

- buchu w blokowaj I a II třěbne minimalne ličby dypkow a
- minimalne dypki we wobłuku wobeju blokow

docpěte.

Wospjetowanje a wopytowy čas

Wopytowy čas

Horni schodženk gymnazija wopyta so 2 lěće. Čas móže so we wěstych padach podlěšić.

Při wospjetowanju lětnika, swobodnje abo dokelž njeby hinak powšitkowna wysoškošulska zraťosć wjace docpějomna była, móže so čas wo jedne lěto podlěšić. Wopytowy čas je potom tři lěta.

Njedocpěje so powšitkowna wysoškošulska zraťosć, na přikład dokelž je w bloku II přemaťo dypkow, je wospjetowanje 12. lětnika móžne. Potom wopyta so horni schodženk gymnazija 3, jeli je so před tym hižo lětnik wospjetowať, 4 lěta. Dlěši wopyt hornjeho schodženka gymnazija je wuzamknjeny.¹

¹ Za šulerjow gymnazijow z pohľubšenym sportowym wukublanjom je podlěšenje gymnazialneho hornjeho schodženka móžne.

Wospjetowanje lětnika

■ 11. lětnik ma so wospjetowať, hdyž je na kóncu lětnika jasne, zo so wuměnenja za dopuščenje k abiturnemu pruwowanju spjelniť njemóža.

■ 12. lětnik ma so wospjetowať, hdyž so powšitkowna wysoškošulska zraťosć docpěťa njeje.

■ Lětnik móže so tež na próstwu staršich abo poľnolětneho šulerja swobodnje wospjetowať.

Z přizwolenjom šulskeho nawody je wuwzaćnje tež wospjetowanje kursoweho poľlěta 11/II a 12/II móžne. Próstwa za to ma so hać do kónca kursoweho poľlěta 12/I stajić. W padže wospjetowanja nima šuler prawo na wěsty kursowy poskitk.

Wopytowy čas njesmě so přez wospjetowanje překroćić.

Dalše pokiwy

W padže wospjetowanja je šuler winowaty, wučbu prawidľownje wopytowať.

Do cyťkowneje kwalifikacije móža so za wospjetowane kursowe poľlěta jenož wukony z časa wospjetowanja zapřijeć.

Jeli je so šuler na abiturnym pruwowanju wobdžěliť a njeje wuměnenja za zdobyće powšitkowneje wysoškošulskeje zraťosće spjelniť, tak ma so cyťkowny 12. lětnik inkluziwnje pruwowanje wospjetowať. Njewobstate abiturne pruwowanje móže so jenož jónu a jenož cyťkownje wospjetowať.

Wosebity wuknjenski wukon (WWW)

Zaměry

Nadźěłanje wosebiteho wuknjenskeho wukona je samowuzwolony, ale tež samozamołwity přinošk šulerja k zwyżšenju swojeje studijneje kmanosće a k přihotej na wysokošulski studij. Nadźěłanje wosebiteho wuknjenskeho wukona zmóžnja šulerjej, sej wjetšu jasnosť wo swojim dźěłowym zadźerženju a wo šěrokości a hłubokości swojich zajimow zdobyć.

Z nadźěłanjom wosebiteho wuknjenskeho wukona dopokazuja šulerjo kompleksnu jednansku kompetencu a wuwijawa swoje komunikatiwne a kooperatiwne kmanosće dale.

Šulerjo zadźěłuja so do wěsteje fachoweje wědomostneje tematiki, dopokazuja swoje kmanosće w procesu wobstaranja, předźěłanja, dokumentowanja a prezentacije informacijow a wuwijawa je dale. Woni planuja a strukturěruja swoje dźěło přez dlěše fazy samostatnje, předstajaja swoje dźěłowe wuslědky we wšelakich dźěłowych fazach a narokowych situacijach pisomnje a ertnje w zwisowacej formje.

Wosebity wuknjenski wukon – element gymnazialneho wukubłanja

Wosebite wuknjenske wukony su:

- wobšěrny přinošk we wukonowym wubědźowanju, kiž so wot Swobodneho stata Sakska spěchuje, w přirunajomnym zwjazkowym wubědźowanju abo mjezynarodnym wukonowym wubědźowanju,
- wobšěrne dźěło z wědomostnym propedeutiskim narokom,
- wobdźěłanje daloko sahaceho, tež předmjet přesahowaceho projekta abo praktikuma.

Narok, kiž je z nadźěłanjom wosebiteho wuknjenskeho wukona zwjazany, wuda so přerjodnje z narokow, kotrež wysoke šule a uniwersity na studowacych stajaja.

Wosebity wuknjenski wukon ma so pisomnje dokumentować a w kolokwiju zakitować. Wón móže tež praktiski dźěl wopřijeć.

Jako praktiski dźěl płaći na přikład:

- samostatnje nadźěłane wumětske wuslědky
- wšelake rjady pospytow
- simulacije
- modele
- kompjuťerowe programy
- rozrisanja nadawkow we wukonowych wubědźowanjach

Wosebity wuknjenski wukon móže so jako zhromadne dźěło maksimalnje třoch šulerjow zdźělać. W tutym padže dyrbja so wukony jednotliwego šulerja individualizować dać.

Wobdźělenje a zapodaće do abitury

Wosobinski rozsud, wosebity wuknjenski wukon nadźělać chcyć, tworí šuler w 11. lětniku, na gymnazijach z pohłubšym wukubłanjom na kóncu 10. rjadownje.

Z wólbu abiturnych pruwowanskich předmjetow na spočatku 12. lětnika rozsudzi šuler potom zwjazowace, hač chce wosebity wuknjenski wukon w bloku II a z tym do cyłkowneje kwalifikacije zapodać. Pohódnoćenje wosebiteho wuknjenskeho wukona stupi potom na městno ertneho pruwowanskeho předmjeta P5.

Jeli so dźěło jako wosebity wuknjenski wukon njezapoda, móže so w předmjeće, kotremuž so po wobsahu přiřaduje, jako kompleksny wukon hódnoćić.

Je so šuler rozsudził, wosebity wuknjenski wukon zapodać, móže winowatosć wobdźělenja za jedyn z předmjetow zakładneho kursa geografija abo towaršnowěda/prawnistwo/hospodarstwo abo biologija, chemija abo fyzika w 12. lětniku wotpadnyć, na gymnazijach z pohłubšym wukubłanjom w 11. a 12. lětniku. Za předmjety biologija, chemija abo fyzika móže winowatosć wobdźělenja jenož wotpadnyć, hdyž so šuler na předmjety zwjazowacym

zakładnym kursu z přewažnje přirodowědnym počahom abo informatiku wobdźěli.

Nałożowane dźěło za wosebity wuknjenski wukon wotpowěduje tomu za jedyn zakładny kurs minimalnje dweju kursoweju połětow. Na Sakskim krajnym gymnaziju Sankt Afra w Mišnje je zhotowjenje wosebiteho wuknjenskeho wukona winowatosťne, winowatosć wobdźělenja za jedyn zakładny kurs z tym njewotpadnje.

Generelnje ma so na to dźiwać, zo njeje so wosebity wuknjenski wukon hišće druhdze w ramiku šule hódnoćić, na přikład jako kompleksny wukon.

Temy

Wuchadžejo z mjenowanych zaměrow wudawa so šěroke polo za samozamołwite wuknjenje.

Temowe wobtuki wotkrywaja so šulerjej mjez druhim ze slědženskeho wuknjenja, wumětskeho dźěła, politiskeho abo socialneho angažementa. Kooperacija ze zwonkašulskimi partnerami kaž wysokimi šulemi, towarstwami, předewzaćemi, cyrkwjemi, kulturnymi, socialnymi abo politiskimi zarjadnišćemi so podpěruje.

Najwažniše wuměňjenje za wuspěšne wobdźěłanje tajkeho projekta je zajim na temje. Tohodla měł kóždy šuler temu wolić, kotraž je za njeho wosobinsce wuznamna a při kotrejež wobdźěłanju budže jemu rozrisanje problemow wjeselo wobradžeć. W idealnym padže namakaja šulerjo swoje temy sami. Z wučby, na přikład z předmjet přesahowaceho abo předmjety zwjazowaceho dźěła kaž tež z projektow, praktikow abo z wukonowych wurisanjow móža so dźěłowe temy wotwodźować.

Za namakanje temy so tež hodža:

- poskitki wot wysokich šulow, institucijow, předewzaćow
- sobuskutkowanje na wumělskich projek- tach
- sobudžěto na ekonomiskich, ekologiskich, socialnych a druhich towaršnostnych projektach
- wuhotowanje ekskursijow
- dalewjedženje temow z profiloweje wučby

Šulerjo pytaja sej w datym padže zwonkašul- skich partnerow a zdokonjeja samostatnje trěbne dorěčenja. Wočakuje so, zo so temy najprjedy jako džěłowe temy předpožoha, ko- trež so w běhu džěłowego procesa precizuja.

Poradźowanje

Šula ma napřečo šulerjam, kotřiž so za wose- bity wuknjenski wukon rozsudža, poradžo- wansku winowatosć. Kóždy šuler so w času cyłkowneho procesa nadžěłanja wosebiteho wuknjenskeho wukona přez za to kmaneho fachowego wučerja poradźuje. W zamołwi- tosci tutoho leži tež přesadženje kwalitnych narokow přewodžeć.

We wotwisnosći wot regionalnych možno- scow a potřebnosćow temy je trěbne, zwon- kašulskich partnerow za poradźowanje a po- sudžowanje wosebiteho wuknjenskeho wuko- na zapřijeć.

Prjedy hač šuler swoje abiturne pruwowanske předmjety woli a wo zapodaču wosebiteho wuknjenskeho wukona rozsudži, předpožoha wón poradźowacemu fachowemu wučerjej koncepciju swjeho džěła.

Z koncepcije maja předmjet, zaměry, metody a dobyt看 spóznawanja resp. hódnota noweho we wosebitym wuknjenskim wukonje wucha- džeć. Radžomne je, koncepciju zakitować a džěłowy plan sfixować.

Žadanja – dokumentacija, praktiski džěl, kolokwij

Wuměnjenje za připóznaće džěła jako wosebi- ty wuknjenski wukon je, zo so džěłowy před- mjet, džěłowy wotběh a džěłowy wuslědk zaměrnje předžěłaja a systematisce reflektuja. Tute žadanja płaća bjezwuwzaćnje za wšitke temy.

Bytostny wobstatk wosebiteho wuknjenskeho wukona je w kóždym padže **pisomna doku- mentacija**.

Dokumentacija wobsahuje na přikład:

- w zawodže: rozložowanje a wotmjezo- wanje temy, wopodstatnjenje jeje relewancy,
- we hłownym džělu: dopokaz wužiwanja přiměrjenych metodow, přiměrjene fiksěrowanje a přehladne předstajenje wuslědkow, w datym padže jich kritiska diskusija kaž tež refleksija metodow,
- w kónčnym džělu: předstajenje možnych konsekwencow, přěčne zwiski, naložo- wanja a wusutki.

Wobjim pisomneje dokumentacije, kotryž ma na šulerja znajmjeńša 15 stronow a maxi- malnje 60 stronow być, předpožoha so w spodobnej wonkownej formje. K tomu liči čiste a přewidne wuwjedženje runje tak kaž spodobne wonkowne wuhotowanje. Normje wotpowědowacy zapis žórłow, wozjewjenje samostatnosće a možny přiwěšk kaž tež krótka warianta wuwjedzenjow džěto wotzam- knu.

Jeli wobsahuje wosebity wuknjenski wukon **praktiski džěl**, dyrbi so tutón na přihódne wašnje poradžowacemu fachowemu wučerjej k posudžowanju předpožohić.

Wosebity wuknjenski wukon so z **kolokwijom** w pruwowanskim časowym rumje kursowego pohlěta 12/II wotzamknje. Kolokwij wobsahu- je předstajenje džěłowych wuslědkow přez šulerja, ke kotremuž přizamknje so rozmołwa w formje wědomostneho disputa k temje. Šuler dopokaza podkladžene znajomosće k zaměram, metodam, wobsahowym detailam a wuslědkam kaž tež kmanosće, so fachowej rozmołwje stajić.

Kolokwij traje 20 do 30 mjeńšin pola jedno- tliwca, pola skupinskeho džěła maksimalnje 60 mjeńšin.

Posudženje a pohódnoćenje

Pisomna dokumentacija wosebiteho wuk- njenskeho wukona so wot poradžowaceho fachowego wučerja a drugeho korektora po- hódnoći. Druha korektura přez dalšeho facho- weho wučerja je zasadnje trěbna dla abiturne- je relewancy wuslědkow. Přěni a druhi korek- tor nastajitaj wobaj posudk k wopodstatnjenju datych dypkow.

Zakłady pohódnoćenja za pisomnu dokumen- taciju su na přikład:

- originalnosć, kreatiwita, samostatnosć a orientacija na problem,
- dobyt看 na dopóznaču resp. hódnota noweho,
- koncentracija na to bytostne,
- hódnota a wobjim argumentow,
- preciznosć a logiska zrozumliwosć předstajenja,
- kwalita a wobjim rešeršow,
- refleksija a diskusija metodow a wuslědkow,
- eksaktna dokumentacija džěłowego procesa,
- fachowa prawosć,
- spjelnjenje formalnych kriterijow a stilistiska přiměrjenosć

Jeli je wosebity wuknjenski wukon cyłkownje abo podžělnje zwonkašulsce zdžěłany, móžetej hač do dwě dalšej wosobje poradžowacy po- sudk wotedać.

Praktiski džěl wosebiteho wuknjenskeho wu- kona pohódnoći so přez poradžowaceho fa- chowego wučerja a njewotwisnje wot njeho přez toho, kiž ma nadawk drugeje korektury. Šulski nawoda rozsudži wo zapřiječu posud- kow zwonkašulskich poradžowarjow.

Zakłady pohódnoćenja praktiskeho džěla su na pŕikład:

- originalność
- samostatność
- cyłotność
- bohatość idejow
- estetika
- fachowe aspekty

Kolokwiy pohódnoći so pŕez pruwowansku komisiju wotpowědneho gymnazija, kotrejež sobustaw je w kóždym padže poradźowacy fachowy wučer.

Zakłady pohódnoćenja kolokwija su mjez druhim:

- wobjim wědy a kmanosćow,
- wěštota w argumentaciji,
- koncentracija, logika, zrozumliwość wuwjedženjow
- kmanosć reakcije, angažement, retorika
- wěstosć a hódnota předstajenja prezentacije, kaž na pŕikład pola praktiskich předstajenjow.

Hódnota ertneho wukona w kolokwiju napŕečo pisomnej dokumentaciji ma poměr 1:2. Cyłkowna ličba dypkow za wosebity wuknjenski wukon w štworym hódnocěnju so wotpowědnje z „tabule k tworjenju cyłkowneje ličby dypkow“ zwěšći.

Jeli wobsedži wosebity wuknjenski wukon praktiski džěl, płaći: praktiski džěl k pisomnej dokumentaciji ke kolokwijej kaž 1:1:1.

Puč k WWW – móžny džěłowy plan

Sčěhowacy džěłowy plan ma doporučacy charakter. Terminy z abiturnej relewancu su zwjazowace přez zarjadniski předpis wo potrěbje a wotběhu šulskeho lěta rjadowane. Časowe rupy za njeředwidžane wěcy měli so dočasnje zaplanować.

Móžny džěłowy plan

orientaciski čas	džěłowe fazy
januar (kursowe pohlěto 11/1)	Wotpohlad k absolwowanju wosebiteho wuknjenskeho wukona so připowědži. Slědženske polo so woli a tema so namaka. Poradžowar na šuli so wuzwoli a zwonkašulski partner so namaka.
februaru (kursowe pohlěto 11/2)	Džěłowy plan so wudžěta. Literatura započina so rešeršować, wobstarać, wuzwolić a wuhódnoć. Material ma so strukturěrować.
měrc (kursowe pohlěto 11/2)	Diferencowane rozrjadowanje so načisnje. Konceptija so zakituje. Design za pospytowe rjady/empiriske přěpytowanja so postaji, na přiklad za woprašowanja, wobkedžbowanja, analyzu dokumentow. Přěpytowanja so přewjedu a wuslědky so wuhódnoća. Džěło so z dalšimi ekspertami diskutuje a so poradźuje.
september (kursowe pohlěto 12/1)	Zwjazowacy rozsud wo zapodaću wosebiteho wuknjenskeho wukona do abitury so twori. Rozsud wo praktiskej komponence so twori. Přěnja wersija manuskripta a přiłohow so nadžěta. Manuskript so předžěta. Přiłohi so wuhotuja.
nowember (kursowe pohlěto 12/1)	Kónčna wersija so nadžěta. Kónčna wersija so koriguje.
december (kónc kursowe pohlěto 12/1)	Dokumentacija so wučišći a rozmnoži. Džěło da so wjazać. Dokumentacija so woteda.
meja/junij (kursowe pohlěto 12/2)	Prezentacija praktiskeje komponenty so přihotuje a přewjedže. Kolokwij so přihotuje. Kolokwij so přewjedže.

Plan wobdželenja na kursach

předmjeno a swójbne mjeno

datum narodženja a městno narodženja

Plan wobdželenja na kursach

datum zastupa do gymnazialneho hornjeho schodženka

předmjet wukonoweho kursa 1

předmjet wukonoweho kursa 2

Wobdželenje na zakładnych kursach¹

nadawkowe polo	předmjet ²	tyždenske hodž.	wobdželenje ³
1. řečno-literarno-wumělske	němčina	3 ⁴	
	serbščina	3	
	cuza řeč:	3	
	cuza řeč:	2	
	wumělstwo	2	
	hudžba	2	
2. towaršno-wědne	stawizny	2	
	towaršnowěda/prawowěda/hospodarstwo	2	
	geografija	2	
3. matematisko-přirodowědno-techniske	matematika	4	
	biologija	2	
	chemija	2	
	fyzika	2	
bjez přirjadowanja	ew./kat. ⁵ nabožina/etika ⁶	2	
	sport z wuknjenskimi wobtukami:	2	
			předmjet, kotryž so wuměni ⁷
	informatika ⁷	2	geo t/p/h bio ch fy
	dalša dale wjedžena cuza řeč	2	geo t/p/h

Slěd cuzych řečow na gymnaziju:

1. cuza řeč	jendželščina	lětnik	5 do	10
2. cuza řeč		lětnik	do	
3. cuza řeč		lětnik	do	
4. cuza řeč		lětnik	do	

Wopytany profil

šuler

staršej

¹ Na gymnazijach z pohlubšenym wukublanjom ma so třeći předmjet wukonoweho kursa z WP woznamjenić.

² Bilingualnje wuwučowane wěcne předmjety abo w cuzej řeči podžělnje wuwučowane wěcne předmjety maja so z B resp. CP woznamjenić.

³ Štož přitřechi, ma so nakřižikować.

⁴ Na Serbskim gymnaziju Budyšin

⁵ Na gymnazijach wotpowědnje § 38, wotřezk 2 SOGYA stej předmjetaj ew./kat nabožina towaršnowědnemu nadawkowemu polu přirjadowanej.

⁶ Štož njepritřechi, ma so šmórnyć.

⁷ Štož přitřechi, ma so nakřižikować.

⁸ matematisko-přirodowědno-techniske nadawkowe polo

Name der Schule / mjeno šule _____

Kurshalbjahreszeugnis / wuswědčenje kursoweho połěta

Kurshalbjahr / kursowe połěto _____ / _____

Schuljahr / šulske lěto _____ / _____

Vor- und Zuname / předmjeno a mjeno _____

Leistungen in den einzelnen Fächern / wukony w jednotliwych předmjetach¹:

Leistungskurse / wukonowe kursy

_____	_____	_____ ²	_____
_____	_____		

Grundkurse / zakładne kursy

Deutsch / němčina	_____	Mathematik / matematika	_____
Sorbisch / serbščina	_____	Biologie / biologija	_____
_____	_____	Chemie / chemija	_____
Fremdsprache / cuza rěč	_____	Physik / fyzika	_____
_____	_____	Ethik / etika ³	_____
Kunst / wumělstwo/hudźba ³	_____	Sport / sport	_____
Geschichte / stawizny	_____	_____	_____
Geographie / geografija	_____	_____	_____
Gemeinschaftskunde/Rechtserziehung/Wirtschaft towaršnowěda/prawowěda/hospodarstwo	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Der Schüler/Die Schülerin erbringt eine besondere Lernleistung mit dem Thema / Šuler/Šulerka³ zapoda wosebity wukon na temu:

Bemerkungen / přispomnjenja:

Datum / datum: _____

Schulleiter(in) / šulski/a wjednik/ca _____

Dienstiegel der Schule / službny kořk šule _____

Tutor(in) / tutor(ka) _____

Zur Kenntnis genommen / přečital(a): _____

Eltern / staršej _____

Für die Umsetzung der Noten in Punkte gilt / Za přeličenje znamkow do dydkow plači:

Notenstufen woznam znamkow	sehr gut jara dobre			gut dobre			befriedigend spokojace			ausreichend dosahace			mangelhaft slabe			ungenügend njedosaface
Noten / znamki	+	1	-	+	2	-	+	3	-	+	4	-	+	5	-	6
Punkte / dyпки	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

1 Bei Fächern, die nicht belegt wurden, ist das betreffende Feld zu sperren / Pola njewolenych předmjetow ma so wotpowědne woknješko zawrěć.

2 für Schüler der vertieften Ausbildung nach § 4 SOGYA / za šulerjow z pohłubšenym wukublanjom po § 4 SOGYA

3 Nichtzutreffendes ist zu streichen / Štož njepřitřjechi, ma so šmórnyć.

Wólba pruwowanskich předmjetow a přizjewjenje k abiturje

Wólba pruwowanskich předmjetow a přizjewjenje k abiturje

Šuler/ka:

Přemjeno a swójbne mjeno

Přizjewjam so / přizjewjam swoju dźowku / swojeho syna¹ k abiturnemu pruwowanju lěta _____ .

Sčěhowace předmjety, na kotrychž sym so / na kotrychž je so moja dźowka / mój syn¹ přez cyty horni schodženk wobdžěliła / wobdžělit¹, pomjenuju tule k svojim / jeje / jeho¹ pruwowanskim předmjetam w abiturje.

P1 (pisomne): _____

P2 (pisomne): _____

P3 (pisomne): _____

P4 (ertne): _____

P5 (ertne): _____

Na městnje ertneho pruwowanja P5 zapoda so wosebity wuknjenski wukon do cyłkowneje kwalifikacije: **haj/ně**¹

Hdyž haj, tema:

měštno, datum

podpismo; šuler / ka resp. staršej

¹ Štož njepritrjechi, ma so šmórnyć.

ZEUGNIS der allgemeinen Hochschulreife WUSWĚDČENJE powšitkowneje wysoškošulskeje zrałosće

Name und Ort der Schule /
mjeno a městno šule

Vor- und Zuname /
Předmjeno a mjeno

geboren am /
rodzeny/-a

in / w(e)

wohnhaft in /
bydli w(e)

hat sich nach dem Besuch der gymnasialen Oberstufe der Abiturprüfung unterzogen /
je po wopyće wyšeho schodženka abiturne pruwowanje zložil/a.

Dem Zeugnis liegen zugrunde / Wuswědćenje zepěra so na:

- Vereinbarung zur Gestaltung der gymnasialen Oberstufe in der Sekundarstufe II (Beschluss der Kultusministerkonferenz vom 07.07.1972, in der jeweils geltenden Fassung) / Dojednanje k zarjadowanju gymnazialneho hornjeho schodženka w sekundarnym schodženku II (Wobzamknjenje konferency kultusowych ministrow wot 7. julija 1972 w datym času płačacej formje)
- Vereinbarung über die Abiturprüfung der gymnasialen Oberstufe in der Sekundarstufe II (Beschluss der Kultusministerkonferenz vom 13.12.1973, in der jeweils geltenden Fassung) / Dojednanje wo abiturnym pruwowanju gymnazialneho hornjeho schodženka w sekundarnym schodženku II (Wobzamknjenje konferency kultusowych ministrow wot 13.12.1973 w datym času płačacej formje)
- Schulordnung Gymnasien Abiturprüfung vom 27. Juni 2012 (SächsGVBl. S. 348), die zuletzt durch Artikel 1 der Verordnung vom 7. Mai 2018 (SächsGVBl. S. 240) geändert worden ist, in der jeweils geltenden Fassung / Šulski porjad gymnazije abiturne pruwowanja wot 27. junija 2012 (SächsGVBl str. 348), kotryž bu posledni raz přez artikl 1 postajenja wot 7. meje 2018 (SächsGVBl str. 240) změneny, w datym času płačacej formje

Block I: Ergebnisse in der Qualifikationsphase / Blok I: Wuslědki w kwalifikaciskej fazy¹

Fach / předmjet	Bewertung / pohódnoćenje ²			
	Halbjahresergebnisse in einfacher Wertung / połlětne wuslědki w jednorym hódnoćenju			
	Jahrgangsstufe 11 / lětnik 11		Jahrgangsstufe 12 / lětnik 12	
LF ³	1. Halbjahr / 1. połlěto	2. Halbjahr / 2. połlěto	1. Halbjahr / 1. połlěto	2. Halbjahr / 2. połlěto
Sprachlich-literarisch-künstlerisches Aufgabenfeld / Rěčno-literarno-wuměske předmjety				
Deutsch / němčina				
Sorbisch / serbšćina				
Englisch / jendželščina				
Französisch / francoščina				
Griechisch / grjekščina				
Italienisch / italščina				
Latein / łačonščina				
Polnisch / pólsčina				
Russisch / ruščina				
Spanisch / španišćina				
Tschechisch / češčina				
Kunst / wuměłstwo				
Musik / hudźba				
Gesellschaftswissenschaftliches Aufgabenfeld / Towaršnowědne předmjety				
Geschichte / stawizny				
Gemeinschaftskunde/Rechtserziehung/ Wirtschaft / towaršnowěda-prawowěda-hospodarstwo				
Geographie / geografija				
Mathematisch-naturwissenschaftlich-technisches Aufgabenfeld / Matematisko-přirodowědno-techniske předmjety				
Mathematik / matematika				
Biologie / biologija				
Chemie / chemija				
Physik / fyzika				
Ev./Kat. Religion / ew./kat. ⁴ nabožina Ethik / etika ⁵				
Sport / sport				
Astronomie / astronomija				
Informatik / informatika ⁶				

1 Die Halbjahresergebnisse, die nicht in die Gesamtqualifikation eingehen, werden in Klammern gesetzt / Połlětne wuslědki kotrež so do kwalifikacije njezapřijeja, su do klamorkow sadžene.

2 Alle Punktzahlen werden zweistellig angegeben / Wšitke ličby dypkow so w dwuměstnowych ličbach podadza.

3 Grundkursfächer bleiben ohne besondere Kennzeichnung. Leistungskursfächer sind in der betreffenden Zeile der Spalte „LF“ zu kennzeichnen / Předmjety zakładneho kursa wostanu bjez wosebiteho woznamjenja. Předmjety wukonoweho kursa maja so we wosebitej lince stolpika „LF“ woznamjeni.

4 An Gymnasien gem. § 38 Absatz 2 SOGYA sind die Fächer Ev./Kath. Religion dem gesellschaftswissenschaftlichen Aufgabenfeld zugeordnet / Na gymnazijach wotpowědne § 38 wotstawk 2 SOGYA maja so předmjety ew./kat. nabožina towaršnowědnym předmjetam přiřadować.

5 Nichtzutreffendes ist zu streichen / Štož njepřitrjechi ma so šmórnyć.

6 mathematisch-naturwissenschaftlich-technisches Aufgabenfeld / matematisko – přirodowědno – techniske předmjety.

Block II: Ergebnisse in der Abiturprüfung / Blok II: Wuslědky w abiturnym pruwowanju¹

Prüfungsfach / Pruwowanski předmjet	Bewertung: Punktzahlen in einfacher Wertung / pohódnoćenje: dycki w jednorým hódnoćenju			
	schriftlich / pisomnje	mündl. Prüfung / ertne pruwowanje	zusätzl. mündl. Prüfung / přidatne ertne pruwowanje	Gesamtergebnis in vierfacher Wertung / cyłkowny wuslědk w štworým hódnoćenju
1. (LF)				
2. (LF)				
3.				
4.				
5.				

Besondere Lernleistung / Wosebity wuknjenski wukon¹

Thema / tema	Punktzahl in vierfacher Wertung / ličba dyckow w štworým hódnoćenju

Berechnung der Gesamtqualifikation und der Durchschnittsnote / Woblíčenje cyłkowneje kwalifikacije a přerězneje znamki

Block I / blok I: Punktsumme aus den Halbjahresergebnissen / suma dyckow z wuslědkow poł ěta ²	_____	mindestens 200, höchstens 600 Punkte / znajmjeńša 200, najwjace 600 dyckow
Block II / blok II: Punktsumme aus den Gesamtergebnissen in den Prüfungsfächern in vierfacher Wertung / suma dyckow z cyłkownych wuslědkow pruwowanskich předmjetow w štworým hódnoćenju ³	_____	mindestens 100, höchstens 300 Punkte / znajmjeńša 100, najwjace 300 dyckow
Gesamtpunktzahl / cyłkowna ličba dyckow	_____	mindestens 300, höchstens 900 Punkte / znajmjeńša 300, najwjace 900 dyckow
Durchschnittsnote / přerězna znamka	_____	

Für die Umsetzung der Noten in Punkte gilt / Za přeličenje znamkow do dyckow plači:

Notenstufen woznam znamkow	sehr gut jara dobre			gut dobre			befriedigend spokojace			ausreichend dosahace			mangelhaft slabe			ungenügend njedosahace
Noten / znamki	+	1	-	+	2	-	+	3	-	+	4	-	+	5	-	6
Punkte / dycki	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

1 Alle Punktzahlen werden zweistellig angegeben / Wšitke ličby dyckow so w dwuměstnowych ličbach podadža.

2 Halbjahresergebnisse aus Leistungsfächern (LF) werden doppelt gewichtet / Połlětne wuslědky z předmjetow wukonoweho kursa (LF) so dwójce liča.

3 Bei Einbringung einer besonderen Lernleistung wird diese an Stelle des 5. Prüfungsfaches gewertet / Zapoda so wosebity wuknjenski wukon, so tutón na městnje 5. pruwowanskeho předmjeta hódnoči.

Vor- und Zuname / Předmjeno a mjeno

Ergebnisse der Pflichtfächer, die in Klassenstufe 10 abgeschlossen wurden /

Wuślǎdki winowatostnych předmjetow, kotrež so w 10. lětniku zakončichu¹

Fach / předmjet	Note / znamka	Notenstufe / znamkowy stopjeń

Fremdsprachen / Cuze řeče

Fach / předmjet	Klassen-/Jahrgangsstufe / lětniki	Niveau gemäß GER / niwow po GER ²
jendželščina	von / wot 5 bis / do	
	von / wot bis / do	
	von / wot bis / do	
	von / wot bis / do	

Dieses Zeugnis schließt das Latinum/Graecum/Hebraicum ein / Tute wuswědčenje wobsahuje dopokaz latinuma/graecum/hebraicuma³.

Bemerkungen / Přispomnjenja:

Frau/Herr / Knjeni/Knjez³ _____ hat die **Abiturprüfung bestanden** / je **abiturne pruwowanje wobstał/a** und die Berechtigung zum Studium an einer Hochschule in der Bundesrepublik Deutschland erworben / a woprawnjenje k studijej na wysokej šuli w Zwjazkowej republice Němskeje docpěł/a.

Ort, Datum / městno, datum

Der Prüfungsausschuss / pruwowanski wuběrk

Vorsitzende/r / předsyda/-ka

Dienstsiegel der Schule
słužbny kołk šule

Mitglied / člon/ka

Mitglied / člon/ka

¹ Das jeweilige Fach ist einzutragen. Die Ausweisung der Noten und Notenstufen kann der Schüler ablehnen (§ 65 Abs. 3 SOGYA) / Daty předmjet ma so zapisać. Zapisanje znamkow a znamkowych stopjenjow smě šuler wotpokazać (§ 65, wotstawk 3 SOGYA).

² Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen / Zhromadny europski referency ramik za řeče

³ Nichtzutreffendes ist zu streichen / Štož njepřitrjechi ma so šmórnyć.

Tabula k powobličenju cyłkownej ličby dypkow

Tuta tabula słuži k:

- a) powobličenju cyłkownej ličby dypkow w štworým hódnočenju za wosebity wuknjenski wukon a
- b) k tworjenju wuslědka abiturneho pruwowanja w štworým hódnočenju při přidatnym ertnym pruwowanju w samsnym předmjeće.

		a) ličba dypkow pisomneho džěła abo b) wuslědk pruwowanja																	
	znamki	6	5			4			3			2			1				
			-		+	-		+	-		+	-		+	-		+		
znamki	dypki	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
	6	0	0	3	5	8	11	13	16	19	21	24	27	29	32	35	37	40	
a) w kolokwiju docpěta ličba dypkow abo	5	-	1	1	4	7	9	12	15	17	20	23	25	28	31	33	36	39	41
			2	3	5	8	11	13	16	19	21	24	27	29	32	35	37	40	43
		+	3	4	7	9	12	15	17	20	23	25	28	31	33	36	39	41	44
b) přidatne ertne pruwowanje	4	-	4	5	8	11	13	16	19	21	24	27	29	32	35	37	40	43	45
			5	7	9	12	15	17	20	23	25	28	31	33	36	39	41	44	47
		+	6	8	11	13	16	19	21	24	27	29	32	35	37	40	43	45	48
	3	-	7	9	12	15	17	20	23	25	28	31	33	36	39	41	44	47	49
			8	11	13	16	19	21	24	27	29	32	35	37	40	43	45	48	51
		+	9	12	15	17	20	23	25	28	31	33	36	39	41	44	47	49	52
	2	-	10	13	16	19	21	24	27	29	32	35	37	40	43	45	48	51	53
			11	15	17	20	23	25	28	31	33	36	39	41	44	47	49	52	55
		+	12	16	19	21	24	27	29	32	35	37	40	43	45	48	51	53	56
	1	-	13	17	20	23	25	28	31	33	36	39	41	44	47	49	52	55	57
			14	19	21	24	27	29	32	35	37	40	43	45	48	51	53	56	59
		+	15	20	23	25	28	31	33	36	39	41	44	47	49	52	55	57	60

štyri kroć hódnočeny wuslědk pruwowanja

Tuta tabula je po sčěhowacym powobličenju nastała:

Wuslědk pisomneho džěła wosebiteho wuknjenskeho wukona abo pruwowanja so z 2/3, wuslědk kolokwija abo přidatneho ertneho pruwowanja z 1/3 multiplikuje, ličby dypkow, kotrež wuńdu, so aděruja a suma so z 4 multiplikuje. Kónčny wuslědk so kruži, při čimž so n,5 nakruži.

Abitura na powšitkownozdžěłowanskim gymnaziju – wosobinska kontrolna liščina

Prašnja před dopušćenjom k abiturje		haj	ně
prašenje 1	Sće so porjadnje k wobdželenju na abiturnym pruwowanju přizjewił/a?		
prašenje 2	Budžeće so přeni resp. druhi raz na abiturnym pruwowanju wobdželić?		
prašenje 3	Budžeće wopytowanski čas w hornim schodženku gymnazija dodžerjeć?		
prašenje 4	Su wuslědk kursowych połětow we wšitkich dotalnje wopytanych kursach wjetše hač 0 dypkow?		
prašenje 5	Maće we wuslědkach maksimalnje 8 kursowych połětow, kotrež maja so zapodać (wukonowe kursy maksimalnje 4) mjenje hač 5 dypkow?		

Jeli je so pjeć króc „haj“ nakřižikowało, dóstanjeće dopušćenje k abiturje.
 Jeli je so hižo jedne prašenje z „ně“ wotmołwiło, njemóžeće so bohužel dopušćić.

Prašnja po absolwowanju abiturneho pruwowanja a po tym, zo sće wuswědčenje połěta 12/II dóstał/a.		haj	ně
prašenje 4 a	Su tež pod zapříjećom wuswědčenja 12/II wuslědk kursowych połětow we wšitkich kursach wjetše hač 0 dypkow?		
prašenje 6	Sće při adiciji wšitkich wuslědkow kursowych połětow (wukonowej kursaj so dwójce ličitej) znajmjeńša 200 dypkow docpěł/a?		
prašenje 5 a	Maće tež pod zapříjećom wuswědčenja 12/II we wuslědkach maksimalnje 8 kursowych połětow, kotrež maja so zapodać (wukonowe kursy maksimalnje 4) mjenje hač 5 dypkow?		
prašenje 7	Sće we wšitkich pruwowanjach wjace hač 0 dypkow docpěł/a?		
prašenje 8	Je suma štworeho hódnoćenja pruwowanjskich wuslědkow w 5 pruwowanjach (resp. 4 pruwowanjach a wuslědku wosebiteho wuknjenskeho wukona) wyša hač 100 dypkow?		
prašenje 9	Sće w štworým hódnoćenju w znajmjeńša 3 pruwowanjach přeco minimalnje 20 dypkow docpěł/a?		
prašenje 10	Sće w štworým hódnoćenju w znajmjeńša jednym pruwowanju wukonoweho kursa 20 dypkow docpěł/a?		

Jeli je so pola wšitkich prašenjow „haj“ nakřižikowało, dóstanjeće powšitkownu wysoškošulsku zraťosć. Jeli je so hižo jedne prašenje z „ně“ wotmołwiło, njedóstanjeće bohužel powšitkownu wysoškošulsku zraťosć. Prošće w tutym padže hnydom Wašeho koordinatora hornjeho schodženka wo poradźowacu rozmołwu.

Wudawaćel:

Sakske statne ministerstwo za kultus
Carolaplatz 1, 01097 Dresden
wobydlerski telefon: 49 351 56465122
e-mejl: buerger@bildung.sachsen.de
www.bildung.sachsen.de
www.bildung.de/blog
twitter: @Bildung_Sachsen
facebook: @SMKsachsen
instagram: smksachsen
you tube: SMKsachsen

Fota:

titulny wobraz: Adobe Stock (contrastwerkstatt)
str.01: ©Ronald Bonss

Wuhotowanje a sadźba:

Sandstein Kommunikation GmbH

Čišć:

printworld.com GmbH Dresden

Redakciski kónc:

awgust 2021

Nakład:

200 eksemplarow

Skazanje:

Tuta brošura móže so bjezpłatnje skazać pola:
Zentraler Broschürenversand der Sächsischen Staatsregierung
Hammerweg 30, 01127 Dresden
telefon: + 49 351 2103672
e-mejl: publikationen@sachsen.de
www.publikationen.sachsen.de

Pokiw za rozšěrjenje

Tutu informacisku brošuru wudawa Sakske statne knježerstwo we wobłuku swojeje winowatosće w zmysle wustawy k informowanju zjawnosće. Ani politiske strony ani jich kandidaća abo pomocnicy njesmědža je za wólbne wabjenje wužiwać. To płaći za wšitke wólbny. Jako znjewužiwanje wobhladuje so wosebje jeho rozšěrjenje na wólbnych zarjadowanjach, na informaciskich stejniščach stronow a připožoženje, načišćenje abo nalěpjenje informacijow politiskich stronow abo wabjenskich srědkow. Je tež zakazane, łopjeno třećim k wužiwanju při wólbnych wabjenju dale dawać.

Copyright

Tute wozjewjenje je po awtorskim prawje škitane. Wšitke prawa, tež za čišćenje wujimkow a fotomechaniske rozmnoženje, ma wudawaćel.